

Cuprins

TITLUL I. INSTITUȚIILE POLITICE.....	1
TITLUL II. PUTEREA ORGANIZATĂ STATAL.....	3
Capitolul I. Teorie generală.....	3
<i>Secțiunea 1. Caracterizarea puterii organizate statale.....</i>	<i>3</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Trăsăturile puterii organizate statale.....</i>	<i>4</i>
§1. Puterea de stat, formă a puterii	4
§2. Caracterul organizat	4
§3. Unicitatea	5
§4. Caracterul de constrângere	5
§5. Suveranitatea.....	6
Capitolul al II-lea. Separația puterilor în stat.....	9
TITLUL III. TEORIA STATULUI	14
Capitolul I. Definiția și elementele statului	14
<i>Secțiunea 1. Noțiunea de stat.....</i>	<i>14</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Elementele statului.....</i>	<i>15</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Autoritățile (instituțiile) statului.....</i>	<i>17</i>
Capitolul al II-lea. Forma statului.....	19
<i>Secțiunea 1. Noțiune.....</i>	<i>19</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Forma de guvernământ.....</i>	<i>19</i>
§1. Definiție	19
§2. Clasificare.....	19
<i>Secțiunea a 3-a. Regimul politic.....</i>	<i>21</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Structura de stat.....</i>	<i>21</i>
§1. Noțiune	21
§2. Formele structurii de stat.....	21
§3. Împărțirea internă a statului sau structura administrativ-teritorială	23
Capitolul al III-lea. Caracterele statului român.....	27

TITLUL IV. PARTIDELE POLITICE	32
Capitolul I. Apariția partidelor politice.....	32
Capitolul al II-lea. Conceptul de „partid politic”. Funcțiile partidelor politice.....	36
<i>Secțiunea 1. Trăsături definitorii.....</i>	<i>36</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Definiții ale partidelor politice.....</i>	<i>38</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Funcții ale partidelor politice.....</i>	<i>38</i>
Capitolul al III-lea. Clasificări ale partidelor politice.....	41
Capitolul al IV-lea. Sisteme de partide. Clasificări.....	44
Capitolul al V-lea. Partidele politice în România.....	46
<i>Secțiunea 1. Reglementare.....</i>	<i>46</i>
§1. Norme constituționale de referință	46
§2. Norme infraconstituționale de referință	48
<i>Secțiunea a 2-a. Organizarea partidelor politice.....</i>	<i>48</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Înregistrarea partidelor politice.....</i>	<i>49</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Funcționarea partidelor politice.....</i>	<i>50</i>
<i>Secțiunea a 5-a. Finanțarea partidelor politice.....</i>	<i>57</i>
<i>Secțiunea a 6-a. Încetarea activității partidelor politice.....</i>	<i>61</i>
§1. Modalitățile de încetare a activității partidelor politice.....	61
§2. Constatarea neconstituționalității partidelor politice.....	61
§3. Dizolvarea pe cale judecătorească a unui partid politic	65
§4. Limite ale libertății de asociere în partide politice.....	66
TITLUL V. SISTEMUL ELECTORAL.....	73
Capitolul I. Considerații generale.....	73
Capitolul al II-lea. Drepturile electorale ale cetățenilor români.....	78
<i>Secțiunea 1. Dreptul de vot.....</i>	<i>78</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Dreptul de a fi ales.....</i>	<i>79</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Dreptul de a alege și de a fi ales în Parlamentul European.....</i>	<i>80</i>
Capitolul al III-lea. Scrutinul.....	82
<i>Secțiunea 1. Concept.....</i>	<i>82</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Sistemul majoritar.....</i>	<i>82</i>
§1. Caracterizare.....	82

§2. Scrutinul majoritar uninominal	82
§3. Scrutinul majoritar de listă (plurinominal).....	84
<i>Secțiunea a 3-a. Sistemele electorale cu reprezentare proporțională.....</i>	<i>85</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Sisteme mixte.....</i>	<i>86</i>
§1. Caracterizare.....	86
§2. Clasificare.....	86
Capitolul al IV-lea. Organizarea și desfășurarea alegerilor în România.....	87
<i>Secțiunea 1. Alegerile pentru Parlament.....</i>	<i>87</i>
§1. Scrutinul	87
§2. Aducerea la cunoștință a datei alegerilor. Campania electorală.....	87
§3. Circumscripțiile electorale.....	88
§4. Birourile electorale. Oficiile electorale.....	88
§5. Secțiile de votare.....	93
§6. Registrul electoral.....	94
§7. Listele electorale.....	97
§8. Candidaturile.....	98
§9. Desfășurarea votării.....	100
§10. Stabilirea rezultatelor votării	102
§11 Constatarea rezultatelor alegerilor.....	104
11.1 Stabilirea pragului electoral.....	104
11.2 Repartizarea mandatelor de deputat, respectiv de senator.....	105
§12. Publicarea rezultatelor alegerilor.....	109
§13. Votul prin corespondență.....	109
<i>Secțiunea a 2-a. Alegerile pentru Parlamentul European.....</i>	<i>113</i>
§1. Listele electorale. Competențe ale Autorității Electorale Permanente.....	113
§2. Candidaturile.....	114
§3. Desfășurarea votării.....	116
§4. Stabilirea rezultatelor votării.....	117
§5. Atribuirea mandatelor	118
TITLUL VI. REFERENDUMUL.....	120
Capitolul I. Noțiune.....	120
Capitolul al II-lea. Tipuri de referendum.....	121
Capitolul al III-lea. Funcțiile referendumului.....	122

Capitolul al IV-lea. Regimul juridic al referendumului în România.....	123
<i>Secțiunea 1. Sediul materiei și tipuri de referendum.....</i>	<i>123</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Reguli generale privind referendumul național.....</i>	<i>124</i>
§1. Tipuri de referendum	124
§2. Participarea la referendum.....	124
§3. Valabilitatea referendumului	124
<i>Secțiunea a 3-a. Organizarea și desfășurarea referendumului.....</i>	<i>128</i>
§1. Stabilirea obiectului și a datei referendumului.....	128
§2. Circumscripțiile electorale. Secțiile de votare.....	131
§3. Birourile și oficiile electorale.....	132
§4. Campania pentru referendum	133
§5. Desfășurarea referendumului	133
§6. Stabilirea rezultatelor referendumului	134
<i>Secțiunea a 4-a. Rolul Curții Constituționale în cadrul procedurii referendumului</i>	<i>135</i>
Capitolul al V-lea. Efectele referendumului.....	150
TITLUL VII. PARLAMENTUL.....	153
Capitolul I. Caracterizarea și funcțiile Parlamentului.....	153
<i>Secțiunea 1. Caracterizarea Parlamentului. Istoric.....</i>	<i>153</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Funcțiile Parlamentului.....</i>	<i>155</i>
§1. Funcția de reprezentare	155
§2. Funcția legislativă.....	156
§3. Funcția de stabilire a direcțiilor principale ale activității social-economice, culturale, statale și juridice.....	157
§4. Funcția de alegere, formare, avizarea formării, numire sau revocare a unor autorități statale.....	158
§5. Funcția de control	158
§6. Funcția de conducere în politica externă.....	166
§7. Funcția de organizare internă.....	173
Capitolul al II-lea. Structura Parlamentului și organizarea lui internă.....	174
<i>Secțiunea 1. Structura Parlamentului.....</i>	<i>174</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Autonomia regulamentară și bugetară a Parlamentului</i>	<i>178</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Organizarea internă a Parlamentului.....</i>	<i>183</i>
§1. Grupurile politice parlamentare.....	183

§2. Birourile.....	186
§3. Comisiile parlamentare.....	190
Capitolul al III-lea. Funcționarea Parlamentului.....	206
<i>Secțiunea 1. Mandatul sau legislatura.....</i>	<i>206</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Sesiunea.....</i>	<i>207</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Ședința.....</i>	<i>208</i>
Capitolul al IV-lea. Actele Parlamentului.....	210
<i>Secțiunea 1. Categoriile de acte.....</i>	<i>210</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Legea, ca act juridic al Parlamentului.....</i>	<i>210</i>
§1. Conceptul de lege. Clasificări.....	210
§2. Procedura adoptării legilor	212
2.1. Inițiativa legislativă.....	212
2.2. Avizarea proiectelor de legi și a propunerilor legislative.....	216
2.3. Dezbaterile și adoptarea proiectului de lege.....	218
2.3.1. Sesizarea Camerelor Parlamentului.....	218
2.3.2. Dezbaterile și avizarea de către comisiile <i>permanente competente.....</i>	<i>222</i>
2.3.3. Procedura amendamentelor. Dezbaterile în plen	223
2.3.4. <i>Votarea proiectului de lege</i>	<i>223</i>
2.4. Posibilitatea de sesizare a Curții Constituționale pentru exercitarea controlului de constituționalitate al legii înainte de promulgare. Efectul deciziilor Curții Constituționale de constatare a neconstituționalității legii în control <i>a priori</i>	227
2.5. Promulgarea. Reexaminarea legii la cererea Președintelui României	230
2.6. Publicarea legii.....	232
2.7. Procedura de urgență.....	232
2.8. Angajarea răspunderii Guvernului asupra unui proiect de lege.....	234
<i>Secțiunea a 3-a. Hotărârea, act juridic al Parlamentului.....</i>	<i>235</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Moțiunile.....</i>	<i>240</i>
§1. Noțiune și clasificare.....	240
1.1. Moțiunile simple	240
1.2. Moțiunea de cenzură.....	241
<i>Secțiunea a 5-a. Actele structurilor interne ale Parlamentului.....</i>	<i>242</i>

Capitolul al V-lea. Deputații și senatorii.....	243
<i>Secțiunea 1. Statutul deputaților și senatorilor.....</i>	<i>243</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Dobândirea/pierderea calității de deputat/senator.....</i>	<i>244</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Drepturile și obligațiile deputaților și senatorilor.....</i>	<i>246</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Imunitatea parlamentară.....</i>	<i>247</i>
<i>Secțiunea a 5-a. Incompatibilități.....</i>	<i>250</i>
<i>Secțiunea a 6-a. Principii de conduită parlamentară. Răspundere și sanctiuni.....</i>	<i>254</i>
Capitolul al VI-lea. Consiliul Legislativ.....	258
TITLUL VIII. PUTEREA EXECUTIVĂ.....	261
Capitolul I. Aspecte generale.....	261
Capitolul al II-lea. Președintele României.....	262
<i>Secțiunea 1. Rol și atribuții.....</i>	<i>262</i>
§1. Dispoziții constituționale de referință.....	262
§2. Atribuții privind legiferarea.....	265
§3. Atribuții privind organizarea și funcționarea puterilor publice.....	266
§4. Atribuții privind alegerea, formarea, avizarea formării, numirea sau revocarea unor autorități publice.....	267
§5. Atribuții în domeniul apărării țării și asigurării ordinii publice.....	272
§6. Atribuții în domeniul politicii externe.....	272
§7. Atribuții ce decurg din obligațiile României de stat membru al Uniunii Europene.....	272
§8. Alte atribuții	275
<i>Secțiunea a 2-a. Alegerea Președintelui României.....</i>	<i>275</i>
§1. Considerații generale. Cadru normativ.....	275
§2. Desfășurarea alegerilor	276
2.1. Listele electorale. Secțiile de votare.....	276
2.2. Birourile electorale.....	276
2.3. Candidaturile.....	277
2.4. Desfășurarea votării.....	278
2.5. Stabilirea rezultatului alegerilor.....	279
§3. Rolul Curții Constituționale în procesul electoral pentru alegerea Președintelui României.....	281
3.1. Cadru legal	281

3.2. Soluționarea contestațiilor privind înregistrarea sau respingerea înregistrării candidaturilor sau a semnelor electorale	282
3.3. Soluționarea contestațiilor privind împiedicarea unui partid sau a unei formațiuni politice ori a unui candidat de a-și desfășura campania electorală.....	287
3.4. Soluționarea contestațiilor privind anularea rezultatelor alegerilor.....	287
3.5. Confirmarea și validarea rezultatului alegerilor.....	288
<i>Secțiunea a 3-a. Răspunderea Președintelui României.....</i>	<i>296</i>
§1. Imunitatea Președintelui României.....	296
§2. Răspunderea politică a Președintelui României.....	302
§3. Răspunderea penală.....	303
<i>Secțiunea a 4-a. Actele Președintelui României.....</i>	<i>304</i>
§1. Decretul.....	304
1.1. Caracterizare generală.....	304
1.2. Clasificări.....	305
§2. Mesaje, declarații, apeluri.....	311
Capitolul al III-lea. Guvernul.....	314
<i>Secțiunea 1. Rolul, funcțiile și atribuțiile Guvernului.....</i>	<i>314</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Structura și conducerea Guvernului.....</i>	<i>315</i>
<i>Secțiunea a 3-a. Funcționarea Guvernului.....</i>	<i>316</i>
<i>Secțiunea a 4-a. Actele Guvernului.....</i>	<i>318</i>
§1. Categoriile de acte.....	318
§2. Delegarea legislativă.....	318
2.1. Norme constituționale de referință.....	318
2.2. Statuări în jurisprudența Curții Constituționale cu privire la regimul ordonanțelor de urgență ale Guvernului.....	320
TITLUL IX. AUTORITATEA JUDECĂTOREASCĂ.....	328
Capitolul I. Delimitări conceptuale.....	328
Capitolul al II-lea. Instanțele judecătorești.....	329
<i>Secțiunea 1. Categoriile de instanțe judecătorești</i>	<i>329</i>
§1. Înalta Curte de Casație și Justiție	329
§2. Curțile de apel	329
§3. Tribunalele.....	330

§4. Judecătoriile	330
§5. Instanțele militare	331
§6. Instanțele extraordinare și instanțele specializate.....	331
<i>Secțiunea a 2-a. Specificul activității jurisdicționale și principiile fundamentale potrivit cărora se realizează justiția.....</i>	<i>334</i>
§1. Independența judecătorului și supunerea lui numai legii.....	334
§2. Principiul legalității.....	340
§3. Accesul liber la justiție.....	341
§4. Justiția se realizează în mod egal pentru toți.....	341
§5. Dreptul la apărare.....	342
§6. Prezumția de nevinovăție.....	342
§7. Publicitatea ședințelor de judecată	342
§8. Folosirea limbii oficiale și a limbii materne în justiție	342
Capitolul al III-lea. Ministerul Public.....	344
Capitolul al IV-lea. Consiliul Superior al Magistraturii.....	346
<i>Secțiunea 1. Rol și componență.....</i>	<i>346</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii.....</i>	<i>347</i>
§1. Atribuțiile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.....	347
§2. Atribuțiile secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii	349
TITLUL X. CURTEA CONSTITUȚIONALĂ.....	352
Capitolul I. Reglementarea Curții Constituționale.....	352
Capitolul al II-lea. Structura Curții Constituționale.....	354
Capitolul al III-lea. Atribuțiile Curții Constituționale.....	355
<i>Secțiunea 1. Clasificare.....</i>	<i>355</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Scurtă caracterizare.....</i>	<i>355</i>
§1. Controlul constituționalității legilor înainte de promulgare [art. 146 lit. a) teza I din Constituție].....	355
§2. Verificarea constituționalității inițiativelor de revizuire a Constituției [art. 146 lit. a) teza a II-a] și a legii de revizuire adoptate de Parlament (art. 23 din Legea nr. 47/1992).....	356
§3. Controlul constituționalității tratatelor sau a altor acorduri internaționale [art. 146 lit. b) din Constituție].....	357
§4. Controlul constituționalității regulamentelor Parlamentului [art. 146 lit. c) din Constituție].....	358

§6. Soluționarea excepției de neconstituționalitate ridicate în fața instanțelor judecătorești sau de arbitraj comercial [art. 146 lit. d) teza I din Constituție].....	360
§7. Soluționarea excepției de neconstituționalitate ridicate de Avocatul Poporului [art. 146 lit. d) teza a II-a din Constituție].....	360
§8. Soluționarea conflictelor juridice de natură constituțională dintre autoritățile publice [art. 146 lit. e)].....	361
§9. Atribuția de a veghea la respectarea procedurii pentru alegerea Președintelui României și de a confirma rezultatele sufragiului [art. 146 lit. f) din Constituție].....	362
§10. Constatarea existenței împrejurărilor care justifică interimatul în exercitarea funcției de Președinte al României [art. 146 lit. g) din Constituție].....	362
§11. Emiterea avizului consultativ pentru propunerea de suspendare din funcție a Președintelui României [art. 146 lit. h) din Constituție].....	363
§12. Veghează la respectarea procedurii pentru organizarea și desfășurarea referendumului și confirmă rezultatele acestuia [art. 146 lit. i)].....	364
§13. Verifică îndeplinirea condițiilor pentru exercitarea inițiativei legislative de către cetățeni [art. 146 lit. j)].....	364
§14. Hotărăște asupra contestațiilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid politic [art. 146 lit. k)].....	364
Capitolul al IV-lea. Reguli procedurale specifice activității Curții Constituționale.....	366
Capitolul al V-lea. Actele Curții Constituționale și efectele acestora.....	368
<i>Secțiunea 1. Tipuri de acte.....</i>	<i>368</i>
<i>Secțiunea a 2-a. Obligatorietatea erga omnes a deciziilor Curții Constituționale.....</i>	<i>369</i>
Bibliografie.....	371